

РЕШЕНИЕ

№ 824

гр. Варна, 03.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на седми юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Цвета Павлова

Членове: Пламен Ат. Атанасов
Деница Добрева

при участието на секретаря Елена Ян. Петрова
като разгледа докладваното от Пламен Ат. Атанасов Въззивно гражданско дело № 20233100500841 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид, следното:

Производството е по реда на чл.259 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на А. Г. Г., с ЕГН *****, с адрес: ***, действащ чрез адв.В. Д., със съдебен адрес: ****, против Решение №531 от 20.02.2023г. по гр.д. №20223110104461 по описа на Районен съд Варна, с което е уважен предявения от С. Й. С., с ЕГН *****, с постоянен адрес: ****, със съдебен адрес: ***, чрез адв.Н. Д., иск с правно основание чл.422 от ГПК за приемане на установено, че въззивника дължи на въззиваемия сумата от 20000лв., представляваща задължение по Запис на заповед, издаден на 14.09.2020г., с падеж на 18.09.2020г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението в съда- 21.07.2021г. до окончателното изплащане на задължението, за която сума е издадена Заповед №3585/22.07.2021г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 от ГПК по ч.гр.д. №10659/2021г. по описа на Районен съд Варна.

В жалбата се излага, че решението на РС Варна, е незаконосъобразно като постановено при неправилно приложение на процесуалния и материалния закон, същото е и необосновано, поради погрешен анализ на събраните по делото доказателства. Сочи се, че в хода на първоинстанционното производство ответникът е навел твърдение за наличие на каузално правоотношение във връзка, с което е издадена процесната ценна книга, а именно сключен през есента на 2020г. заем за послужване относно машина за къртене /къртач/ за срок 2-3 дни. Сочи се, че при предаване на вещта ищецът дал на ответника за подпис един

лист за обезпечаване връщането на вещта. Сочи се още, че след послужването с веща ответникът я върнал на ищеца в състоянието, в което е получена, без забележки и недостатъци. Подробно са описани вида и характеристиките на договора за заем за послужване, също така правата и задълженията, които той поражда. Сочи се, че за доказване на това правоотношение, в това число уговорките между страните, предаване на вещта и връщането ѝ, е поискано изслушване на свидетели, които са възприели, връзката на заемното правоотношение със записа на заповед. Твърди се, че отказа на съда да изслуша свидетели е лишило ответника от възможността да докаже в процеса твърденията от него факти. На следващо място са изложени подробни съображения за особеностите на иска по чл.422 от ГПК, имащ са предмет установяване на парично задължение, произтичащо от менителничен документ по чл.417, т.9 от ГПК, съответно за характеристиките на записа на заповед като абстрактна сделка и гаранционно обезпечителната му връзка с каузалните отношения между страните. Изложени са и доводи за предмета на доказване на иска по чл.422 от ГПК в хипотезата на наведени от ответника твърдения за съществуващо между страните на каузално правоотношение, относно което записът на заповед има гаранционно-обезпечителна функция. На последно място са развити оплаквания за недействителност на процесната ценна книга, като се поддържа, че записа на заповед е нищожен като противоречащ на закона и накърняващ добрите нрави. В условията на евентуалност се поддържа, че записа на заповед е унищожаем, поради измама и липса на съгласие, защото ответникът е бил подведен от страна на ищеца относно характера на листа, който подписва. Оспорва се истинността на записа на заповед като се поддържа се, че ръкописният текст в процесната ценна книга с посочен издател ответника, не е изпълнен от него и не е написан в негово присъствие. Сочи се, че текста на записа на заповед е напечатан на компютърно средство, а реквизитите: издател на записа на заповед; датата 18.09.2020г.; мястото на плащане; името на лицето, на което трябва да се плати; дата на издаването и подпис на издателя са добавени с химикал. Поддържа се, че ответникът не се е задължавал към ищеца за плащане на сумата от 20000лв. и не е създал /писал/ запис на заповед с дата на издаване 14.09.2020г. и падеж 18.09.2022г. Описани са възникналите на професионална основа през 2003г. и запазили се в последствие добри взаимоотношения между страните, на чиято плоскост през есента на 2020г. ответникът поискал от ищеца да му даде за послужване машина за къртене /къртач/ за 2-3 дни за лична работа. Сочи се, че ищецът е предоставил поисканата машина, като в замяна е копирали личната карта на ответника и му дал за подпис един лист, за да е сигурен първия, че машината ще бъде върната от втория. Сочи се още, че ответникът е взел листа, който бил с печатен текст и се подписал, тъй като ищецът му казал, че е за машината. Твърди се, че в последствие ответникът върнал машината, като същата била приета без забележки, както и че забравил за листа, тъй като не знаел, какво е напечатано на него и не се е запознавал със съдържанието му, мислейки, че е разписка за предаване на машината. Поддържа се, че ответникът не е имал воля и причина да поеме задължение за заплащане на сума в размер на 20000лв. и при подписване на листа е бил заблуден относно смисъла и съдържанието на документа, който подписва. Моли се за отмяна на атакуваното решение и отхвърляне на иска, или евентуално за връщане на делото

за ново разглеждане от друг състав на съда. Претендират се деловодни разноски.

В срока по чл.263 от ГПК въззиваемата страна, е депозирала отговор на въззивната жалба, с който се поддържа становище за нейната неоснователност, както и че обжалваното решение е правилно, законосъобразно и постановено в съответствие с материалния закон. Оспорват се възраженията на жалбоподателя за неправилност на анализа на доказателствата и на изводите на съда относно валидността на процесната ценна книга. Сочи се, че още с депозираното от длъжника възражението в заповедното производство се твърди, че между страните липсва каузално правоотношение, което становище е потвърдено и с отговора на исковата молба, където ответника отново не твърди ценната книга да обезпечава каузално правоотношение. Поддържа се, че никъде ответника не споменава и твърди, че процесния запис на заповед обезпечава, каквото и да е каузално правоотношение, а без особена конкретика описва отношения между страните по предоставяне за ползване на машина за къртене, по повод на които е подписал документ, възприет от него като разписка. Поддържа се, че в действителност разписания запис на заповед няма никаква връзка с твърдяното от ответника правоотношение. Поддържа се още, че едва с въззивната жалба ответника се опитва да изложи твърдения за връзка на издадения запис на заповед с възникнало между страните каузално правоотношение, без да се споменава за конкретна договорка по отношение твърдяното обезпечение на заемно правоотношение. Моли за потвърждаване на решението в обжалваната му част, ведно с присъждане на съдебни разноски за въззивната инстанция.

В съдебно заседание въззивникът, чрез процесуалният си представител, поддържа жалбата си и моли за отмяна на обжалваното решение и отхвърляне на предявеният иск. Претендира разноски.

Въззиваемата страна, чрез пълномощник, оспорва жалбата и моли за нейното отхвърляне ведно с присъждане на разноски.

За да се произнесе по спора съдът съобрази, следното:

Съдът е сезиран с иск с правно основание чл.422, ал.1 от ГПК вр. чл.505, ал.1 и чл.537 от ТЗ, предявен от С. Й. С., против А. Г. Г., за приемане за установено, че ответника, в качеството на издател, дължи на ищеца сумата от 20000лв., представляваща задължение по Запис на заповед, издаден на 14.09.2020г., с падеж на 18.09.2020г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението в съда- 21.07.2021г. до окончателното изплащане на задължението, за която сума е издадена Заповед №3585/22.07.2021г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 от ГПК по ч.гр.д.№10659/2021г. по описа на Районен съд Варна.

Твърди се в исковата молба, че на 14.09.2020г. ответникът издал в полза на ищеца Запис на заповед, без протест за сумата от 20000лв., с падеж на 18.09.2020г. Сочи се, че дължимата сума не е заплатена от ответника, поради което е подадено заявление за издаване на заповед за изпълнение по реда на чл.417 от ГПК и въз основа, на което е образувано ч.гр.д.№10659/2021г. на РС Варна, като съдът е издал заповед за незабавно изпълнение и

изпълнителен лист за претендираната сума по процесният запис на заповед. Сочи се, че с оглед подадено възражение от длъжника, за заявителя е възникнал интересът от завеждане на настоящият иск. Моли се за уважаване на претенция и за присъждане на сторените по делото разноски.

С подаденият отговор на исковата молба, се оспорва основателността на претенцията, като се сочи, че в периода 11.06.2003г.-25.06.2008г. ответникът е работил на длъжност “работник, разрушаване на сгради“ по трудов договор с “Перфект“ ДЗЗД, един от съдружниците, в което е ищецът. Твърди се, че след прекратяване на ТПО, добрите отношения между страните били запазени, като през есента на 2020г. ответникът посетил офиса на ищеца и го помолил да му услужи с машина “къртач“ за 2-3 дни. Сочи се, че ищецът се съгласил, но поискал личната карта на ответника, за да я копира, а след това му дал и лист с печатен текст, който да бъде разписан от последния като гаранция за връщане на машината. Поддържа се, че ответникът подписал и попитал, какво пише на лисата, а ищецът му отговорил, че е за машината и го накарал да си напише и трите имена. Сочи се, че след като приключил работа с машината, ответникът я върнал на ищеца без недостатъци и без забележки. Твърди се, че тъй като отдавна бил върнал машината, ответникът забравил за листа, подписан при вземането ѝ. Поддържа се, че ответникът не знаел, какво е напечатано на листа и не се е запознавал със съдържанието му, като е приел, че това е разписка за предаване на машината. Твърди се, че едва от полученото съобщение от ЧСИ, ответникът узнал, че дължи на ищеца сумата от 20000лв. Оспорва се процесният запис на заповед, като се твърди, че ръкописният текст в документа не е изпълнен от ответникът и не е написан в негово присъствие. Сочи се, че текста на записа на заповед е напечатан на компютърно средство, а реквизитите: издател на записа на заповед; датата 18.09.2020г.; мястото на плащане; името на лицето, на което трябва да се плати; дата на издаването и подпис на издателя са добавени с химикал. Твърди се, че ответникът не е получил сумата от 20000лв. от ищеца и не се е задължавал да му я върне. Поддържа се, че записа на заповед от 14.09.2020г., е нищожен като противоречащ на закона и на добрите нрави, евентуално е унищожаем, поради измама и липса на съгласие, тъй като ответникът е бил подведен от ищеца относно характера на листа, който подписва. Твърди се, че между страните никога не е постигана договореност за сумата от 20000лв., каквато сума ответника не е получавал-в брой нито по банков път. Поддържа се, че листа, който е подписал ответникът, е бил за предаване и послужване безвъзмездно с машина за къртене, която е на стойност 1500-2000 лева и е върната след 2-3 дни. Поддържа се, че процесният записът на заповед не отговаря на строго формалните изисквания на закона по отношение на форма и реквизити. Моли се за отхвърляне на иска и присъждане на разноски.

Настоящият състав на Варненски окръжен съд, като съобрази предметните предели на въззивното производство, очертани в жалбата, приема за установено от фактическа и правна страна, следното:

Жалбата, инициирала настоящото въззивно произнасяне, е подадена в срок, от надлежно легитимирана страна, при наличието на правен интерес от обжалване, поради

което е допустима и следва да се разгледа по същество.

Съгласно разпоредбата на чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта-в обжалваната му част. Обжалваното решение е валидно постановено в пределите на правораздавателната власт на съда, същото е допустимо, като постановено при наличието на положителните и липса на отрицателните процесуални предпоставки.

По отношение на неправилността на първоинстанционния съдебен акт, съобразно разпоредбата на чл.269, ал.1, изр.2 от ГПК, въззивният съд по принцип е ограничен от посочените в жалбата оплаквания за неправилно формираните от съда изводи. В разглеждания случай оплакванията на въззивникът, съставляват оспорване на изводите на районния съд за действителност и редовност на процесният запис на заповед, съответно че ценната книга е породила задължение за ответника-издател на 33 да заплати процесната сума. Така направените оспорвания не съставляват новонаведени възражения или фактически твърдения, поради което следва да бъдат разгледани по същество.

Настоящото производство се развива, след проведено заповедно такова ч.гр.д. №10659/2021г. по описа на Районен съд Варна, където в полза на ищеца, срещу ответника, на основание Запис на заповед от 14.09.2020г., с настъпил на 18.09.2020г. падеж, са издадени Заповед №3585 от 22.07.2021г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 от ГПК и Изпълнителен лист за сумата от 20000лв., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на заявлението в съда-21.07.2021г. до окончателното изплащане на задължението.

Видно е от съдържанието на горесцитирания запис на заповед, че на 14.09.2020г., в гр.Варна издателят А. Г. Г., се е задължил безусловно да заплати на С. Й. С., сумата от 20000лв., като задължението е платимо в гр.Варна на определен падеж, а именно на 18.09.2020г. Видно е още, че основният текст /бланката/ на записа на заповед е напечатан /принтиран/, а реквизитите: издател на записа на заповед; дати на издаване и на плащане; място на плащане; име на лицето, на което трябва да се плати; три имена и подпис на издателя, са положени ръкописно с химикал.

По делото липсва спор, че ръкописно изпълнените в процесната ценна книга три имена и подпис на издател, са положени от ответника, а останалата част, а именно реквизитите: имена на издателя на записа на заповед и на лицето, на което трябва да се плати; дати на издаване и на плащане, и място на плащане, са изписани от друго лице.

Няма спор по делото и от представените от ответника доказателства е видно, че същият се е намирал в трудови правоотношения с “Перфект“ ДЗЗД, респективно в добри колегиални отношения с ищеца.

Въз основа на горното, въззивният съд намира следното:

По дефиниция Записът на заповед е ценна книга, която материализира едностранно волеизявление, с което едно лице-издател, се задължава да заплати определена парична сума на друго лице-поемател. По същността си, записът на заповед е писмено обещание на

длъжника, че ще заплати безусловно определена сума, като за да е валиден същия е необходимо да е спазена пунктуално изискуемата от закона форма. По силата на чл.535 от ТЗ в текста на записа на заповед следва да бъдат включени всички реквизити, а именно: наименованието "запис на заповед" в заглавието и в текста на документа на езика, на който е написан; безусловно обещание да се плати определена сума пари; падеж; място на плащането; името на лицето, на което или на заповедта на което трябва да се плати; дата и място на издаването и подпис на издателя. Документ, който не съдържа някои от посочените реквизити, не е запис на заповед, освен в случаите определени чл.536, ал.2, ал.3 и ал.4 от ТЗ. Ако липсва някой от другите елементи, посочени в чл.535 от ТЗ, издаденият документ не може да се счита за валиден запис на заповед.

В конкретния случай, както се изложи по-горе, процесния запис на заповед, съдържа всички нормативно изискуемите реквизити, което го прави редовен от външна страна документ, удостоверяващ подлежащо на изпълнение право за сумата от 20000лв.

Оплакването на жалбоподателят за недействителност на 33, поради противоречието му със закона и на добрите нрави, освен че са напълно бланкетни, са и неоснователни. Процесната ценна, в качеството ѝ на абстрактна сделка и при липсата на твърдения за каузална такава, която да обезпечава, е невъзможно да е нищожна на посочените основания, доколкото плащането на предвидената в нея имуществена облага, не е свързано с определена кауза /основание, причина/. В този смисъл от документа не може да се извлече съдържание на сделката, което да влиза в колизия с правила на закона или с добрите нрави.

Тук е мястото да се посочи, че доводите на жалбоподателя относно обстоятелствата, при които е подписана ценната книга, не съставляват твърдения за наличие на каузална сделка, а са оплаквания, които следва да бъдат отнесени /възприети/ като съображенията за унищожаемост на 33, поради грешка и измама.

Разгледани по същество въпросните оплаквания на жалбоподателя не намират опора в събраните по делото доказателства, напротив опровергават се от съдържанието на процесният запис на заповед. Ноторен факт е, че в болшинството случаи за изготвянето /издаването/ на 33 се използват общо достъпни бланки, чието основно /неподлежащото на корекции/ съдържание е предварително съставено и разпечатано, които бланки в последствие се попълват с конкретните /индивидуалните/ параметри на ценната книга. Разглежданият казус е именно такъв описателното съдържание на ценната книга и дефиниращото я, като такава, е предварително изготвено и разпечатано. В последствие върху така подготвеният документ ръкописно с химикал, са попълнени реквизитите на менителничният ефект: издател и поемател, дати и място на издаване и на плащане. Също така ответникът саморъчно е положил подписа си и е изписал имената си в документа, с което е удостоверил, че автор /издател/ на същия. Описаното оформление на ценната книга изключва възможността ответникът да не е могъл да възприеме смисъла и съдържанието на документа, в титулната част, на който с главни отливо от останалият текст изписано наименованието на документа "ЗАПИС НА ЗАПОВЕД". Самият документ е с такъв обем, оформление и съдържание на текста, че позволява дори на пръв поглед, без задълбочен

прочит, да бъде разпознат като различен от “разписка“. В тази връзка не могат да бъдат споделени доводите на ответника, че е бил подведен /измамен/ или че е не е имал воля да подпише, тъй като вече се посочи, дори времето необходимо за полагане от същия на три имена и подпис, е достатъчно да се установи разликата между запис на заповед и разписка.

Дори обаче да се приеме, че ответникът е подписал документа на “доверие“, то означава, че същият не е положил и минималната дължима грижа да ръководи делата си. Този подход на ответника се явява недобросъвестно поведение, на което той не може да се позовава и да го противопоставя на ищеца, като черпи права във вреда на втория.

По изложените съображения съдът намира, че процесната ценна книга е действителна и отговаря на изискванията на закона, поради което удостоверява подлежащо на изпълнение парично задължение на ответника, за сумата от 20000лв., чиято изискуемост е настъпила на 18.09.2020г., т.е. преди инициране на съдебното производство за събирането ѝ.

В заключение въззивният състав на съдът приема, че решението на първоинстанционният съд, следва да бъде потвърдено, като правилно и законосъобразно.

При този изход на спора и на основание чл.78, ал.3 от ГПК и чл.38, ал.2 от ЗА във вр. с чл.38, ал.1, т.2, пр.2 от ЗА в полза на процесуалният представител на ищеца, следва да се присъди адвокатско възнаграждение за осъществена безплатна защита по делото, чиито размер изчислен при условията на НМРАВ, в редакцията към момента на предоставяне на услугите, възлиза на 2200лв.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №531 от 20.02.2023г. постановено по гр.д. №20223110104461 по описа на Районен съд Варна.

ОСЪЖДА А. Г. Г., с ЕГН ***, с адрес: ***, да заплати на адв.Н. Д., с адрес: ***, адвокатско възнаграждение в размер на 2200лв., за осъществено безплатно представителство на С. Й. С., на основание чл.38, ал.2 от ЗА вр. с чл.38, ал.1, т.2, пр.2 от ЗА.**

Решението подлежи на обжалване пред ВКС при условията на чл.280 от ГПК, в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____